

Критерії оцінювання результатів навчання Українська література

5 - 9 класи



Розроблено відповідно до загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів
(додаток до наказу МОН України №722 від 04.05.2026)

Критерій		Що оцінюється?
	За когнітивними процесами	дає оцінку інформації про художні твори та літературні явища з різних джерел; робить аналіз авторської позиції, його художньої майстерності, системи образів, проблематики й засобів впливу на читача; робить порівняння різних інтерпретацій, дає власну оцінку
	За навчальною діяльністю	виконує пошукові та творчі завдання; ініціює різні способи аналізу та трактування; створює самостійно структуровані переконливі аналітичні й творчі висловлювання; правильно застосовує літературознавчі поняття, цитати та міжтекстові зіставлення в рамках вивченого
	За рівнем самостійності	планує, організовує й контролює навчальну діяльність самостійно; обґрунтовує ухвалені рішення; оцінює результат; робить доцільні коригування
	За рівнем комунікації та взаємодії	ініціює та активно підтримує літературну дискусію; дає оцінку власній позиції та думці інших; розвиває думку співбесідника, наводить конструктивні аргументи; надає змістовний зворотний зв'язок
	За частотою вияву вмінь	читацькі вміння та літературні знання виявляє системно в типових і нетипових ситуаціях

Критерії оцінювання результатів навчання

**ПОЧАТКОВИЙ
РІВЕНЬ**

Українська література



Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
1	сприймає деякі відомості про автора, літературний твір, персонажів, події; упізнає окремі елементи змісту тексту; пробує відповідати на прості запитання, але припускається суттєвих змістових і логічних помилок; літературознавчі поняття майже не розпізнає	виконує окремі прості завдання за наданим зразком: називає окремих героїв, події, факти; тільки з допомогою знаходить у тексті фрагмент; відтворює уривчасті відомості про прочитане; власне читацьке висловлення фрагментарне	до читання, обговорення та виконання завдань долучається тільки за активної участі вчителя; потребує постійних підказок, пояснення та зовнішнього контролю	на питання про прочитане реагує переважно після спонукання; відповіді короткі, нерідко не по суті; до обговорення твору майже не долучається та не реагує на читацькі думки інших	літературні знання та читацькі вміння виявляє лише в окремих випадках
2	частково розпізнає інформацію про зміст твору, автора, героїв; вирізняє окремі події та факти; частково розуміє буквально подану інформацію; відповідає на прості запитання, припускаючись змістових і логічних помилок	виконує прості завдання за зразком: установлює відповідність «герой — подія», добирає факт із тексту, частково відтворює сюжет; з допомогою висловлює елементарне враження від твору	працює тільки за суттєвої допомоги вчителя; потребує постійного контролю, нагадування послідовності дій і корекції більшої частини відповідей	відповідає на звернення після спонукання; висловлює окремі враження про героя або подію простими реченнями; під час спільного обговорення переважно пасивний / пасивна	літературні знання та читацькі вміння виявляє лише в окремих випадках
3	за зразком частково відтворює зміст прочитаного; розпізнає головних персонажів і основні події; знаходить явно подану інформацію; за допомогою розпізнає окремі вивчені літературознавчі поняття	стиисло переказує окремі епізоди за запитаннями; виконує прості завдання до тексту за алгоритмом; за вказівкою знаходить приклади художнього засобу; за опорою висловлює ставлення до героя або події	із допомогою вчителя виконує завдання за зразком; потребує періодичного контролю ззовні; самостійно уточнює лише окремі очевидні невідповідності	підтримує короткий діалог про прочитане за запитаннями; висловлює просту думку за опорою, але ініціює обговорення нечасто, майже не реагує на позиції інших	літературні знання та читацькі вміння виявляє лише в окремих випадках

Критерії оцінювання результатів навчання

**СЕРЕДНІЙ
РІВЕНЬ**

Українська література



Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
4	основний зміст твору чи епізоду відтворює; на очевидному рівні визначає тему; називає основних персонажів, події, окремі ознаки жанру; знаходить у тексті відповіді на прості запитання	виконує типові репродуктивні завдання за алгоритмом; переказує загальний зміст із пропущеними; характеризує героя окремими рисами за планом; розпізнає вивчені художні засоби в типових прикладах	з допомогою вчителя долучається до роботи; частину завдань виконує самостійно, складніші дії — після підказки; потребує допомоги для перевірки повноти й точності відповіді	з ініціативи інших включається в дискусію; відповідає не завжди повно й аргументовано; формально бере участь у спільному аналізі тексту	літературні знання й читацькі вміння виявляє епізодично
5	основні відомості про твір застосовує у типовій ситуації; визначає тему, окремі ключові події та риси персонажів; розпізнає вивчені ознаки жанру й художні засоби; формулює окремі запитання за змістом	виконує репродуктивні завдання за зразком; складає простий план, стисло переказує, характеризує персонажа за схемою; пояснює окремі учинки героя; висловлює враження з простим обґрунтуванням	працює під керівництвом учителя; частину типового завдання виконує самостійно; у разі утруднення звертається по допомогу	підтримує діалог, розпочатий іншими; формулює прості запитання й відповіді про твір; висловлює власне ставлення, але неповно аргументує його; взаємодіє пасивно	літературні знання й читацькі вміння виявляє епізодично
6	знання про зміст, образи, жанр і художні особливості твору застосовує в типових ситуаціях; визначає тему та основну думку частково; установлює прості причинно-наслідкові зв'язки між подіями й учинками персонажів; формулює уточнювальні запитання	частково-пошукові завдання виконує за алгоритмом; характеризує героя з опорою на текст; пояснює окремі художні засоби та їхню роль; порівнює персонажів за заданими ознаками; створює зв'язне читацьке висловлення й частково аргументує його	працює під керівництвом учителя; виконує визначені дії самостійно, за потреби звертається по допомогу; здійснює частковий самоконтроль	обговорення твору підтримує, ставить уточнювальні питання; висловлює й частково пояснює власну читацьку позицію; не завжди діє активно виявляє готовність до взаємодії	літературні знання й читацькі вміння виявляє епізодично

Критерії оцінювання результатів навчання

**ДОСТАТНІЙ
РІВЕНЬ**

Українська література



Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
7	у художньому тексті самостійно знаходить потрібну інформацію; визначає тему, основну думку, ключові епізоди; характеризує образи, спираючись на текст; розпізнає ознаки жанру, елементи композиції та вивчені художні засоби; формулює питання за змістом твору	виконує окремі пошукові завдання за узгодженим алгоритмом; аналізує епізоди, учинки персонажів, окремі образи; установлює зв'язок між художньою деталлю та змістом; створює доволі змістовне й логічне читачке висловлення, наводить аргументи, спираючись на текст	здебільшого самостійно виконує типові завдання, використовуючи опосередковану допомогу; добирає відомий алгоритм аналізу; контролює основні етапи власної роботи	долучається до дискусії, висловлює власну думку, ставить запитання; співпрацює під час парного та групового аналізу, але ініціативу виявляє зрідка	літературні знання й читачкі вміння виявляє регулярно в типових ситуаціях
8	порівнює персонажів, епізоди, теми, мотиви або художні засоби за вказаною ознакою; розрізняє інформацію фактичну та інтерпретаційну; пояснює зв'язок форми та змісту; перетворює інформацію про твір у план, схему, таблицю, читачку карту	виконує типові пошукові завдання; проводить аналіз образів, конфліктів, композиційних елементів і художніх засобів; аргументує судження прикладами з тексту; створює логічне, послідовне, структуроване усне або письмове висловлення про прочитане	організовує виконання типового завдання самостійно; за потреби користується текстом, довідковими матеріалами або звертається за консультацією; визначає власні дії та здійснює самоперевірку	долучається до обговорення, за потреби ініціює його; порівнює читачкі позиції, аргументує власну; бере активну участь у спільному пошуку трактувань	літературні знання й читачкі вміння виявляє регулярно в типових ситуаціях
9	аналізує художній твір, його образи, проблематику, мотиви та письменницькі способи творення художнього світу; установлює причинно-наслідкові, смислові й образні зв'язки; розрізняє факт, авторську позицію та читачке трактування; зіставляє інформацію, отриману з різних джерел	виконує типові окремі частково-пошукові та дослідницькі завдання; обирає спосіб аналізу серед запропонованих; аргументовано характеризує персонажів і проблематику; пояснює роль художніх засобів; створює цілісне аналітичне або творче висловлення	типові й окремі ускладнені завдання виконує самостійно; обирає відомий спосіб аналізу, контролює та виправляє результат; потребує допомоги лише в окремих нетипових випадках	долучається до комунікації активно, може її ініціювати; аналізує позиції інших читачів, розвиває запропоновані ідеї; порівнює власне розуміння твору з іншими трактуваннями та наводить аргументи	літературні знання й читачкі вміння виявляє регулярно в типових ситуаціях

Критерії оцінювання результатів навчання

**ВИСОКИЙ
РІВЕНЬ**

Українська література



Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
10	робить узагальнення інформації про твір, творчість митця та літературні явища з різних джерел; робить самостійні висновки; установлює зв'язки між тематикою, проблематикою, образами, композицією та художніми засобами; співвідносить твір із культурним і суспільним контекстом у межах вивченого	виконує дослідницькі та окремі творчі завдання; обирає потрібні способи аналізу й пропонує альтернативні інтерпретації; створює змістовні, логічні, аргументовані читацькі висловлення; застосовує доречні літературознавчі поняття й текстові докази	планує виконання більшості завдань самостійно; аналізує свої навчальні дії, коригує стратегію та результати; ефективно працює в типових і деяких нетипових ситуаціях	стає ініціатором обговорення, конструктивно реагує на інші трактування; пропонує ідеї, доводить їх аргументами; допомагає організувати спільний аналіз твору	літературні знання й читацькі вміння виявляє системно в типових і нетипових ситуаціях
11	оцінює інформацію про літературний твір і явище з різних джерел за поданими критеріями; аналізує позицію автора, художню майстерність, систему образів, проблематику й засоби впливу на читача; порівнює різні інтерпретації та обґрунтовує власну	виконує дослідницькі й творчі завдання; пропонує різні способи аналізу та трактування; створює самостійні, переконливі, структуровані аналітичні й творчі висловлення; правильно використовує літературознавчі поняття, цитати та міжтекстові зіставлення в межах вивченого	планує, організовує й контролює навчальну діяльність самостійно; обґрунтовує власні аналітичні рішення; оцінює результат і робить необхідні виправлення	активно започатковує та підтримує літературну дискусію; оцінює власну позицію й позиції інших, розвиває думки співрозмовників, конструктивно аргументує та надає змістовний зворотний зв'язок	літературні знання й читацькі вміння виявляє системно в типових і нетипових ситуаціях
12	самостійно оцінює й вводить інформацію про твір, автора та літературно-культурний контекст із різних джерел; визначає багатозначність художнього тексту, його підтекст, символічні й образні зв'язки; формує цілісну аргументовану інтерпретацію та оцінює її переконливість	виконує дослідницькі й творчі завдання високого рівня; пропонує різні методи розв'язання нетипових літературних проблем та аргументує вибір; самостійно здійснює аналіз твору або його аспекту; створює оригінальні, доказові аналітичні й творчі висловлення, установлює міжтекстові та міжмистецькі зв'язки	усвідомлено й самостійно діє в нетипових ситуаціях; оцінює можливі стратегії аналізу, прогнозує результат; обґрунтовує, аналізує й оцінює свої навчальні дії, планує подальший читацький і навчальний поступ	започатковує, планує й спрямовує продуктивну літературне обговорення; формує власну лінію аргументації, оцінює позиції інших; сприяє досягненню спільного розуміння проблеми, надає конструктивний зворотний зв'язок	літературні знання й читацькі вміння виявляє системно в типових і нетипових ситуаціях